

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű és több napos hirdetések alkalmával a legelőször 40 rézt, azután minden nap 20 rézt számítanak fel.
Kis terjedelmű és rövid ideig tartó hirdetések alkalmával a legelőször 20 rézt, azután minden nap 10 rézt számítanak fel.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdéséig tart.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdéséig tart.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdéséig tart.

Debreczenben így érzünk.

A gyász-szoloszmák elzengtek, a magyarok egyik biztos jövő reményét: Habsburg Rudolfot elhelyezték ősei sírboltjába. Őszinte s nem hivatalosan hazudó vagy megparancsolt részvét, könnyek s fájdalom kísérték részünkről a végútjára. Az alaposan művelt, felvilágosult, a modern eszméket átértett, meggyőződésből, saját intellektuális erejénél fogva szabadelvű s a monarchia minden népeje közül a magyart kiválóan szeretett és becsült embert és leandott dicső királyunkat veszítettük és siratjuk benne.

A Habsburg-családban lejátszódott két tragoedia e család két leggenialisabb tagjától fosztotta meg e monarchiát. Queretaro síkján az első, a meyerlingi vadaskastélyban a második szöveget ütötte a sors reményeinek koporsójába. Egy égbekiáltó perfidia juttatta volt Miksa főherceget Mexikóba s halálába, — egy még felderíthetetlen rejtélyes végzet Rudolfunkat a sir órák éjjelebe.

A vihar tombol... az államhadjó kipróbált öreg kormányosa remegve látja, hogy utódjában az árboz le van törve, és sem ő, sem mi nem tudjuk, hova fogják az ellenséges hullámok e hajót majdan sodorni. Busongva, ezer aggodalomtól eltelten állunk mi magyarok e hajó födelésén s nem tudjuk, nem tudhatjuk, mi vár reánk, ha e becsületes öreg kormányos, kit határtalan bizalmunk és szeretetünkkel öveszünk, behunyja majd szemét (adja jó nemtől, hogy minél később!) s egy töltünk, lelkünköt, szellemünköt, nemzeti génuszunkot, történeti hagyományaink s jogosult nemzeti aspirációinktól idegen, benünket nem értő, nyelvünket alig ismerő, egyedül csak a trónörökös törvényének hideg betűivel hozzánk fűzött uraikodó lépend a dicső, a szeretett Öregnek helyére.

Magyar testvérek, bármely párthoz tartozók, gondoljuk meg az egyszerre megváltozott helyzet szörnyű bizonytalanságát s ne feledjük, hogy most már nem arról lehet szó, hogy ki legyen a kormányon, hanem hogy mentjük meg épen, sértetlenül.

A „DEBRECZENI” TÁRSÁGJA

Két házasság.

(Humoreszk.)
— Irta: Hajdu István. —
(Folyt. és vége.)
— Sárka, ugy-e mondtam, hogy járjon a kedvébe ennek a Bibliásznak, nézze, nézze már, éppen most láttam, hogy Pataki Zsuzsikával beszélget a kerítés hasadékaán keresztül, az hiszen még csak az kellene. Nem, ennek nem szabad másként történni, Sárka lelkem, várjon az este, de hiszen, majd tessék én rá!
Vacsora után a mi soha nem történt, Sárka Eszter azt indítványozta, hogy míg a tiszteletes ur egy kis lapot olvas, ők hárman, még mint ő, Sárka és a káplán, menjenek egy sétálni a kis — kertbe.
Az indítvány a Sárka részéről helyesnek találtatván, Bibliási urnak volens-nolens, el kellett fogadni s elindultak sétálni a kertbe.
Szép nyári este volt, a méla holdvilág teljes fényében ragyogott a csillagos égen, szerelmes játszi szellő csókoltatta a fák zöldelő lombját s a kutyák végtelenül ugattak az egész faluban.
A társalgás igen egyhangú volt, t. i. senki se szólott egy szót sem.
Végre Bibliási ur érzé magában, hogy ő van most leginkább hivatva arra, hogy a csendet valami szép, regényes mondással megtörje, s nagyot lélegzve ezt mondá:
— Milyen szépen sűt a hold.
Sárka e helyben hagyta Sárka Eszterrel egyetemben, az utóbbi csak azt tévé még hozzá, — a regényesség kedvéért:
— És hogy ugatnak a kutyák!...

nül drága alkotmányunkat, a mi egyetlen palladiumunkat az idők viharai ellen, s csak oly kormányt tűrjünk s támogassunk, mely elég erő, lelkiismeret, és, férfias bátorság, erély és mindenek fölött elég hazafassággal bír: alkotmányunkat csontkianul megmenteni a jelen és jövő számára.

Lehet bárki s bármilyen egyéniség a jövő uralkodó, érezhet lelkében meleg rokonszenvet, vagy mély elienszenvet a magyarral, — míg a véderő létszáma, alkalmazása, meg- vagy nemadása felett mi határozunk, addig mi vagyunk urai e hazának, addig oly biztos fegyvert birunk nemzetünk, államiságunk s szabadságunk bárki ellen való megvédésére, hogy nem kell félnünk. Mihelyt azonban ezt az egyet, a leghatalmasabbat s legbecsesebbet leggyávák, haszontalanok, hazafiatlanok leszünk bármely uton s módon kicsavarni engedni kezünköt: megszűntünk a bécsi irányadó, legtöbbször reakcionárius hajlamu vesértényezők calculusaiban számbavehető kellő faktorok lenni s velünk kényük-kedvük szerint diszponálható tartomány-nyá szállunk alá.

Azért szomorú, csaknem kétségbeesítő tapasztalat, hogy akadt magyar kormányfő, ki megfélelkezve nemzeti történelmünk annyi keserű és iszonyatos tanulságairól, a bécsi körök hagyományos politikája s mindig a mi rovásunkra táplált terveiről, — önmaga nyújt segédkezett alkotmányunk legbecsesebb lapjának szétépítésére, önmaga erőlködik a véderőtörvényben rejő s Deák Ferenc által bölcs előrelátással megmentett alkotmányos legbecsesebb fegyverünket nemzetünk kezéből kicsavarni s azt az osztrák Reichskriegsminister lábái elé dobni.

Hát az Istenért, lehetséges az, hogy magyar ember, művelt, e dolgot egész roppant horderejében megmérni tudó hazafias érzületű magyar ember, ezt nyugodtan tűrni tudja! Hát hiszen először is magyarok s csak azután vagyunk egyik-másik párt emberei! Polgártársak, apák, fiatal emberek, hát becsesebb, több nektek a Tisza-kormány, vagy bármely kormány a világon, mint az az alkotmány, melyért annyi vértanunkat gyászoljuk, melyért ne-

gyedfélszáz év óta annyi ösötök rabságot, bilincset, kínzást, akasztófát s martíromságot szenvedett! Hát csak így megy az, így lehet az, hogy a mit nem is mi szerztünk, a mit megóvándó ereklyéként kaptunk, a mi drága vérea szerzett alkotmányunk legerősebb biztosítékát, a véderőtörvény javát: a mi fiaink s összes fegyverfogható férfaink sorsát örökre egy pusztai számbeli képviselőházi többség üzleti szelleműnek, vagy pedig bűnös könnyelműségének és butaságának önmagunk örökre a bécsi katonai köröknek odaszavazni engedjük?!

Ha a kormány és többsége ezt merték tenni eddig, már az is nagy szerencsétlenség nemzetünkre s megőrzésük maradt mindenkorra az illetőkre, — de ha merik tenni még ezentúl is és nem vonják vissza, midőn már jövőnk egyik biztos zálogát, Rudolfot is elvesztették — ugy ez hazaárulás lesz, melyet minden uton és módon megakadályozni pártkülönbség nélkül minden becsületes hazafinak szent kötelességévé válik.

Debreczenben így kell gondolkozni; itt közvetlenül intenek felénk a függetlenségi eszme kihirdetésének emlékei. Rudolfunkat elvesztettük s a jövővel szemben csak egy hely van, hova nemzeti létünk s államiságunkkal menekülhetünk: alkotmányunk erős sáncaza.

Korteszédes az országos gyűlés. Somogygyében a hivatalos hatalom hű maradt magához. Soba visszataszító alakban nem alkalmazták még sehol azt az elvet, hogy a csel szentesíti az eszközt, mint Somogygyében azok, kik ott a hivatalos korteszédes politikát csinálják. Tallian somogygyei főispán a megye közgyűlésének harmincz napra elhalasztását indítványozta az országos gyűlés miatt. A somogygyei ellenzék a közgyűlést megelőző értekezleten abban állapodott meg, hogy a közgyűlés felfüggesztését fogja indítványozni akként, hogy hétfőn és kedden közgyűlés ne tartassék, hanem a közgyűlés tagjai kedden a temetés napján, gyászszertelen jelenjenek meg Kaposvárott. Szerdán pedig kezdetet vegye a tanácskozás, melynek napirendjén lett volna a Gruber János által e hó 3 dikán benyújtott s a véderőtörvényjavaslat ellen irányuló indítvány. Ennek tárgyalását akarta megakadályozni a

főispán s hogy a közgyűlés az indítványt ne tárgyalhassa előbb, semmint a képviselőház a törvényjavaslat 14. és 25. szakaszait elintézte, a főispán az országos gyűlést használt fel arra, hogy megakadályozza az ellenzék indítványának kellő időben tárgyalását. Kund Jenő hasztalan küzdött a főispán által tervezett elhalasztás ellen, azt a közgyűlés elfogadta.

Külföldi hírek. A bolgár fejedelem megérte. Szófia, febr. 5. A Reuter-ügynökség jelenti: Nem rég mintegy 50 czankovista feliratot intézett a konstantinápolyi bolgár exarchához, arra kérve őt, vegye védelmébe az orthodox papságot, melyet véleményök szerint a bolgár kormány megsértett azzal, hogy a szófiai zsinat tagjait visszarendelte egyházmegyéikbe. Az iratban sértő nyilatkozatok voltak a fejedelem ellen. Tegnap este aztán a vizsgálóbíró felszólítására a rendőrség letartóztatott mintegy negyvenet az említett irat aláírói közül. A negyven letartóztatott közt van hat volt miniszter, kiket a kihallgatás után börtönök mellett szabadon bocsátottak. A biztosíték fejéknél 20,000 frank. A vizsgáló ez ügyben tovább folyik. — A francia miniszterváltások. Páris, febr. 5. Carnot elfogadta az igazságügyi miniszternek és a gyarmatok államtitkárának Delaporte ellentengernagyak lemondását és Guyot-Dessaigne radikális párti képviselőt kinevezte igazságügyi miniszterre. — A kamarában megválasztották a bizottságot, mely a kerületenkénti szavazásra vonatkozó törvényjavaslatot előlegesen tárgyalni fogja. A bizottság tagjai közül heten pártolják és négyen ellenzik a javaslatot.

A trónörökös halála.

A debreczeni ref. nagytemplomban, tegnap d.é. 8 órakor tartott gyászszertelen tisztelet alkalmával, K. Tóth Kálmán ref. lelkész a következő fenkölt imát mondotta:
Való tehát! rémítően igaz! Nemzetünk nepek nagy Istene, váratlanul csapást mért kezed. Hazánk kiralya, felséges Urunk, s vele együtt hű magyar nemzete gyász ötve sir a vesztesség miatt, melynél nagyobb aligha képzelhető. Téged keresve kerünk imánk, hogy elviselhesseitek e csapást, te kölcsönözze erőt, a Jézusért. Amen!
Örök fővalóság! ki egyedül nem ismersz változást, előttd az ezredévek, csak mint rövid perc akként tűnnek el. Te vagy ma a ki tegnap valál és mindörökké ugyanaz maradsz. A mi életünk pedig míg itt lenn bujdosunk, csak olyan mint az árnyék, eltűnik hirtelen. Szolgáidnak sem adtal változhatatlan erősséget itt alant.

láura, az nem lát semmit, forog vele a világ: ez a tulságos jóság nagyon gyanus neki.

Nincs oka rá. A tiszteletes ur egész nyugodt, csöndes hangon beszédebe ereszkedik vele.

Az ének vége felé jár, a tiszteletes ur felől s ünnepélyes lassúsággal megy fel a szószékbe.

Régen nem predikált.

A közönségnek szinte olyan különösnek tetszik, a rég nem hallott: „A mi segédelmünk.”

Szép predikációt mondott az ősz pap, nem volt benne semmi a tiz parancsolat megfőres érőls Bibliási ur kétkedő lelke még sem tudott megnyugodni.

Predikáció után jött a szokásos figyelmébe ajánlása a burgó hiveknek az egyház közönséges szükségletei és a házasulandók hirdetése.

Erre már alig figyelt Bibliási ur.

Harmadszor hirdettek, másodsor hirdettek, olyan közönséges nótá.

Először hirdettek. — Bibliási János helybeli segédlelkész veszi Tóth Bencze helybeli lelki pásztor hajdon leányát — Sárát.

De már ezt meghallotta Bibliási ur. Forgott vele a világ — most már volt ok rá. Láta azt a száz-százötven arcot, kikkel szemben állt, egyszerre a szemébe vigyorogni. Láta először külön-külön — aztán egész nőt az egész, s egy óriási nagy mozaik pofa röhögött János urnak a szemébe. Aztán kivált ebből egy szép szöke lány arca, a megcsalott Pataki Zsuzsikáé, — a ki szemrehányó tekintetével, kicsorduló könnyeivel úgy tudta bántani a szívét — aztán eltűnt minden, sőt lett minden.

Nem tért magához, míg a haragszó fel

nem azt hiszem azzal nem sértem az illetet, ha Bibliási urat titkos kabinjába kísérem.

Ott fekszik a szerencsétlen az ágyán forgolódva, egyik oldaláról a másikra. Nyugtalan volt, izgatott volt, izzadt volt, de álmos nem volt.

Felkelt szegény, összepakolta kisedet mojtóját, hiszen holnap ugy is csufosan ki lesz úzve innen, jobb azt megelőzni. Igen, de az ablakon nem fér ki. Az ajtója meg kegyetlenül nyikorog, a tiszteletes ur feltalál ebredni, annál rosszabb rá nézve, ha szökésen kappják, megvárja hát a reggelt.

Egy iteletnapig tartó várakozás után eljött a reggel.

Bibliási ur a templomra néző ablakánál várja a végzetes pillanatot, mely bár késve is, de végre eljövön... kiűzetése a paradicsomból!...

Oh hát miért nem jön, miért kinozza ezt a szegény ösztört embert ily soká!

Vasárnap reggel volt... A rép ünnepi ruhában öltözve, már szállingózott a templomba s végre — beharangoztak.

Bibliási ur nem akar hinni szeméinek... A tiszteletes urat látja karjára hajtott reverendájával menni — a templomba.

Borzasztó, hát nyilvánosan fogja kihirdetni.

Már mindegy, neki kötelessége ott lenni, felsimítja haját, megnyalozott kezével végig törli az atilláját s rohan a templomba.

Helyet foglal a tiszteletes ur mellett s félénken köszön.

A tiszteletes ur jóságos szemében nem csikázik a bosszu villáma, csak olyan szelid atyai tekintete van, mint máskor, s ősz fejét megbölgintve viszonozza a köszönet.

Pataki Zsuzsika, hiába néz ma a káp-

Felelemmel hódolunk meg nagy hatalmad előtt e gyász Ünnepe...

Te adtal nekünk, atyáink Istene, kőnás királyt, hogy viselne itt e földön szent seges képedet...

De te Uram, királyok királya, a közös sors alól nem veszed ki a jót, a kegyest a hatalmat, kinek fején a korona tündököl.

Ime most is jó királyunk szívén sebet ütött a borzasztó halál, midőn trónja örökösét érintve pallosa, kiragadta őlelő karjai közül.

Hiszen a fejedelmi örökös, kit oly hirtelen ledöntött gyorsan kitérő fergőtege, már-már erős terebélyes növekedett, kinek árnyában es védelme alatt béke, jólét, művészet tudomány csodás, édes otthonra lelt.

Ha most azért a bus apa sirtája gyermekét, nemesszívű, édes anyja megtörve áll a ravatal előtt, ne hagyj feledni, örök Istentünk hogy e bus gyászolók: a magyar király és felesége neje...

Elesett, elesett a mi fejünknek koronája! Közös a gyász, melyet egünkre bocsátal, midőn nepeknek fénylő csillagát oltá ki így az irgalmat nem ösmérő halál.

Nem! nem! Uram! fenséges trónörökösünk emlékezete nem lesz hazánkban szelvést által eloltott mécsvilág. Szóvetnekként világítson antán is elete, fényenél gyujts meg ezeket s bár elete, itt lenn többé nem lobog, lobogjanak azok, a kik tőle nyerik fényüket!

Hiszen neki nemcsak magas születés...

nem rázta, hogy mért ül még egyesegyedül a templomban, menjen haza, most bezáródik már a templom ajtó.

Haza ment. Miként Krisztus a haborgó tengert, lecsillapította ő is viharzó szívének dühöngő tengerét s — bosszút forralt.

Ó veszi Sárát — mert muszály. Hanem — eljő még a megbosszulás nagy órája, ... tud ő valamit, nem esett ő a feje lágyára, neki is van szeme, ha az öregnek van!...

Sárka kisasszony már menyasszony. Sárga Eszti önelégületen tekint végig munkáján, ez az ő műve.

Szegény Bibliási belenyugodott, teltek a napok, boldog vélegénysegének napjai egymásután.

Eltelt egy egész hét. Eljött a vasárnap. Másodsor már maga magát hirdeti ki.

Na ezt meghallgatja az egész familia. Az öreg tiszteletes Tóth Bencze ur, és meg a bolog menyasszony is, Sárga Eszterrel egyetemben elsetáltak a templomba.

Elhangzott az ének. Bibliási János felment a szószekbe s gyönyörű predikációt mondott.

Antán következtek az egyház közönséges szükségsei, s „Házassulandók hirdetteknek.” Harmadszor hirdetteknek, erre nem figyelt az öreg.

Másodsor hirdetteknek: Bibliási János sziate kihirdette magát Sárával.

Először hirdetteknek: Tóth Bencze helybeli lelkipásztor, veszi gazdaszonyát Sárga Esztert.

A nagy mozaik poia éppen úgy vigyorgott, mint a mult vasárnap, csak hogy — az öreg szeme közé.

Ugye megérdemelte szegény Sárga Eszter, hogy harmincz év múlva ne „titulált barzsi” legyen?...

adott tündöklő nevet, kivivta azt a tulajdon érdeme, mert lelke lángolt mindazért, a mi szép s igaz. Szívbe adtal nemes szenvedélyt, hogy elhagyva egy időre a trón magaslátát, a tudomány napszámossa legyen. Ösmerte az embert, szerette e hazát jutalmazott, méltánylotta érdemet. Oh! Azért biztunk benne törhetetlenül! Oh azért szászorta mélyebb a gyász, mely e haza határain es tul azon, most minddeuttt borong.

Ne, oh ne add kezünkbe, Istentünk, a feledés kábitó italát. Legyen emléke oly sokáig elő magyar szívben és ajkakon, mint első királyunk fiának emlékezete maradandó s örök, míg a Kárpát bércei közt magyar szó zengedez!

Őz királyunk szívére gyógyító balzamat bőv mértékben nyujtson igéd, áldott Ivedzítőnk; hogy ez apostoli király, mint apostol viselje el a reá mért kereszteteket. S ha tőled kér erőt, hogy nepei javára eljen még tovább hosszabbítsad elete éveit s nepe szeretetében találjon vigaszt a lesújtott atyai kebel. Felséges asszonyunkat, nemzetünk e véadasszonyát, támogassa az a gyöngéd és nemes szeretet, melyet ki nem írthat enyészett és halál. És a közreszvet sugára, mely annyi szívből feleje ragyog, szárisa föl az omló könyeket. Drága halottunk fenséges özvegyét kicsiny árnyával, védelmező szárnyaidal támogatd, hogy bármire járjanak is, érezhessék áldott kegyelmedet.

Ha e nemzet ez eszjakán aggódva néz ködbe borult távol jövő felé, mert elvesztette kihez reménye és bizalma volt, hogy bölcs uralkodása alatt ősi hínaveit fölragyogtatod: oh szólj biztatólag, nemzetünk Istene, hogy megörzöld soká még a királyt és elete az ő nepeinek hosszú időn áldása s üdvé lesz.

Oh nézd Atyánk! a vitéz hadsereg gyász fátöl kötve jelzi bánatát; hős bajnokok szemén e pillanatban könny ragyog. Mert elhívd sorakból, a ki szintén övék vala, kibén polgár és katona erény, mint két testvér összeölkezett. Példáját ad örökségű nekik, hogy a sereg diadalmos lobogóját koszorúzza honfiumi erény, s védve a trónt, vedre a hont, velünk együtt válasszák ók is jelszavul drága halottunk eme imáját: Isten áldja meg szeretett hazánkat!

Oh! Atyánk! Istentünk! meghódolunk a te végzeted előtt, habár nem értjük talancsod rejtélyes titkait. Ki ott állott a trón magaslátán, kit fény és szeretet ölelt, el e földről, hozzád kívánkozott. Ivedzítőnk! a földi koronára helyett elhervadtatlan koronát adj neki; öltöztess fel őt ama fejedelmi palástba, melyben trónok körül az igazak fénylenek.

Ezen hitben enyhülhet bánatunk, mert te diadalmat vetél a halál fölött. Hol vagyon halál! a te diadalmad, hol vagyon koporsó! a te fulánkod? Legyen áldott a mi Istentünk, ki a sir ejele után felderíti az örök élet hajnalát. Amen.

Debreczen szab. kir. városának, a trónörökös ravatalára küldött koszorújához, a szalagot Gyener L., jó izlésről előnyösen ismert helybeli kereskedése szolgáltatta. Idő hijában, ugyane czég egy bécsi üzletben rendelte meg a baberköböl álló s a királyi kedvencz virágaival (fehér rózsával, szekfüvel és gyöngyvirággal) diszitett koszorut s itt látták el a szalagot arany rojttal is. A bécsi czég a főudvarmesteri hivatalnak álta át Debreczen város kegyeletének e gyönyörű ta nyelét.

Balassa Bálint.

Történelmi beszély. — Irta: Dr. Bayer Ferencz. (Folytatás.)

Ide tért be Balassa, hogy a betegben fekvő Dobót meglátogassa. A szolgaszemélyzet hosszu folyosón végig kalauzolván a költőt, megnyitá előtte a szoba ajtaját. A napfényt sűrű fátöl-szönyvegek homályosították vala, s amolyan szenderítő estszürkület fogja be a szobát. Csak körvonalaiiban mutatkoznak a bútortárgyak, egyedül az ágy csillog elő aranyos csírfázatával. Renaissance-styben faragott mestermű volt az; alapja sötét kékszínen mutatá a vész műfaragását és csavarorszlopain a mennyezet angyal-díszével áldást, békét terjesztőnek látszék. Visszahajtott függönyei alatt szenvedő nyugovók, kit nem annyira a testi fájdalmak, mint inkább a lélek bántalmái vi-seltenek meg.

Midőn Balassa belépe, a szunyadozó beteg ágya mellől Krisztina sietve halk léptekkel fogadására. A költő az udvariasság szólasformáin kívül alig váltá néhány szót a nővel, hogy részvétét kifejezze; azután, nehogy őt betegápolásában zavarja, vagy beszélgetésével a nyugalmat igénylőt felköltse, rövid időn eltávoza oly ígerettel, hogy legközelebbi napokban ismét eljő. De ez első találkozásuk emlékeül sokáig erzi vala azt a forró, igazán bensős kézsorítást, melylyel fogadta s elbucszuzék tőle Krisztina; s zivebe ható tekintetet pedig sosen feledheté.

Amikor napok multán megint meglátogató a költő Dobót, a beteggel is váltható néhány szót, ki látszólag örömmel véve a dalia figyelmét. Azonban öröme nem volt ment bizonyos fájdalmas emléktől. Csak hogy Balassa figyelmét sokkal inkább lekötötte a ház asszonyának jószívű, kedveskedő nyájassága, semhogy figyelmét fordított volna arra; s ha talán észre-

A temetés.

A közönségnek a Burg-kápolnába való bebecsájtatása baleset nélkül ment végbe. A misek délig tartottak, s közben Bécs város valamennyi templomának tornyaiból a harangok megkondultak.

Az udvari kápolna kapuinak bezárulása után a boldogult trónörökös felséges szülői és fenséges testvérei összegyűltek a ravatal körszéle körül, hogy a drága halottól búcsút vegyenek. S mikor a felséges családtagok odahagyták a kápolnát, rátették a födelet a koporsóra és elzárták... A koporsó kulcsait Hohenlohe főudvarmester vette magához. Ez két óraker történt.

A temetés kedden d. u. 4 óraker vette kezdetét.

A gyászoló vendégek felvonulása egy álló óráig tartott. Röviddel négy óra előtt megjelentek az uralkodó család tagjai, a Kloster-gasseba a kapuczinusok templomának kis kapujánál.

A templom közepén ravatal állott. Körülötte nagy ezüst gyertyatartók, melyekben viaszgyertyák égtek. Mellette a pontificáló főpap: Ganglbauer herceg-érsek széke. A főpap a főbejáratnál jobbra, az emittelt emelvényen szemben, imaszekek voltak felállítva, Galimberti apostoli nuncius, a főpapok és a külön küldöttök részére.

Mikor a negyedik órat jelző harangkon dulás elhangzott, emeltek le a Burg-kápolnába az udvari komornyikok és szolgák a koporsót a ravatalról és beszentelése után a svájci udvarba vitték, a hol a halottas kocsi várta.

Miután a koporsót elhelyezték a kocsin, a harangok zugása közben megindult a gyászmenet. Méltóságteljes lassúsággal vonult a menet az Augusztienerstrassén végig.

A kapuczinus templom feketével volt bevonva.

A király ő Felsége, a belga felségek és Balduin herceg a kolostor ajtóhoz értek, mikor a gyászmenet indulóban volt. Ezalatt Erzsébet királyné és a trónörökösné fájdalomtól megtörtén, Mária Valéria főhercegnővel együtt a József-kápolnában imádkoztak. A király ő Felsége csak akkor lépett a templomba, mikor a halottas kocsi odajutott a kolostor-ajtóhoz, a templomban együtt voltak az udvari méltóságok, a testőrkapitányok és a király ő Felsége főhadsegédei, a főhercegnők kiserői a diplomácia tagjai és a külön küldöttek, a miniszterek, titkos tanácsosok, kamarások, a lajháninneni és lajhánutali parlamentek két-két házának elnökei, Bécs és Budapest fővárosok képviselői, a vezérkar és a katonai küldöttek.

Midőn a halottas kocsi a kolostor ajtajához ért, ő Felsége a király, a belga királyi pár, a főhercegek és főhercegnők, valamint a fejedelmi vendégek beléptek a templomba.

A koporsótól jobbra helyet foglaltak a közös miniszterek, a magyar és osztrák miniszterek, elükön Kálnoky, Tisza és Taaffe miniszterekkel, a titkos tanácsosok, a kamarások és az asztalnokok, mellettük közelebb a főbejárathoz helyet foglaltak a Reichsrath mindkét házának elnökei, a magyar országgyűlés mindkét házának elnökei, a magyarországi polgármesterek, a képviselőház és főrendiház több tagjai is, továbbá az alsó-ausztriai tartománygyűlés elnökei. Uhl bécsi polgármester és Rath Karoly Budapest város polgármestere a két főváros küldött-ségeit vezette, valamint a többi küldöttek tagjai.

is veszi, alig hihető bár, természetesnek találja a keserűséget, hisz éppen miatta, a vele vivott párbaj következményeül kell vala az ágyat megfeküdnie.

Igy emult az ősz és beállott a tél. S minél inkább javult a beteg állapota, annál sűrűbb látogatója lón Balassa az özvegy hazának. Dobó es a költő sziveben helyreállottnak látszék a régi barátság, mely a rokonság köztélekét szorosbra fűzi vala. Telt az idő s mind-den lealkonyodó nap bizonyosabba tette Balassát, hogy Krisztina lángoló szerelemmel ragaszkodik hozzá; s bár nem nyilatkozott még, számos aprósággal, miben figyelmét mutatja a szerető szív, Balint is eláruhá, mi honol kebleben. Utóbb is, amikor Dobó már régen elhagyta volt huga hajlékát, — a költő szive-sen tölt kellemes órákat az özvegy társaságában, nélkülözhetlenül váltott reá nézve, s hiányát érzi, ha nem lehetett körülte.

Zimankos, szelvésses tavaszi napon, melyeket előfutárul szokott kikelet pályautján küldeni, hogy kikémelje: vajjon elhordja-e már irháját a tél, — Balassa fölkeresé Vardainet, hogy mielőtt hadba menne, búcsuz-zek tőle.

— Téged is kicsalt a szépnek látszó tavaszi nap, bátyám, — fogadja nála megcsoktot keudes mosolylyal az özvegy. — Csalfa idő-járás, az embert megtreálja ha hisz neki, ugy-e?

— Szeszélyes, hógomasszony, mint a szép nő, — mondja a költő, unokatestvére szavára felelve.

— Hogy ti férfiak mindig a nő szeszélyességével bajmóldotok, mintha bizony kü-lönbek volnátok a deakné vásznánál; — zsörtölődzik Krisztina.

(Folyt. köv.)

Ő Felsége a király, Károly Lajos, eszter Ferencz Ferdinánd főhercegek, Lipót bajor herceg és Coburg Fülöp herceg lekirieriek a koporsót a sírbólba, hol az utolsó beszen-telés után Hohenlohe főudvarmester a holt-testet megörzés végett átadta a gvardiának.

Négy óra negyvenöt perczkor a gyász-szertartásnak vége volt. A néptömeg, mely hajadon fővel, könnyező szemekkel szemlélte végig a gyászmenetet, megvárta a királynak visszatérését, s azután halgatagon, példás rendben oszlott szét...

Bécs, febr. 6. A „Freundenblatt” írja: Sokfelé feltűnt az a körülmény, hogy Rudólf trónörökösnek Szögyényhez írt leveleinek kívül több, részben kész, részben befejezetlen munkát találunk, melynek legnagyobb részén az „Osztrák-magyar monarchia irásban es képbén” című népművei vállaltának volt szava. Ma még természetesen nem lehet megmondani, mi kerül majd e hagyatékba a nyilvánítságra, de valószínűleg nagyobb részét közé fogják tenni.

A temetés napján gyászstíeni tiszteletek tartattak: Berlinben, Londonban, Párisban, Konstantinápolyban, Szófiában, Sz. Péterváron, Rómában, hazánkban pedig: Pozsonyban, Deb. Ván, Aradon Kassán, Kolozsvárott, Brassóban, Fiumében, Szegeden, M. Vásárhelyen, Seimecz-bányán, Ujjvádeken, Sopronban, Mosonyban, Beregszászban, Győrben, Zagrábban Éper-jesen stb.

A király ő Felsége mélyen meghatra összes alattvalóinak páratlan körvénynyilatko-zatai által, szive sugallatát követve, közbűn iratot intézett Ausztria Magyarország népei-hez E legfelsőbb kezeratol a magyar es az osztrák hivatalos lapok mai számai hozták. (Lásd alább. R. v.)

A királyi pár hétfőn reggel 9 óraker külön udvari vonaton Budapestre utazik.

A királyi köszönetnév népeikhez. Kedves Tisza!

Valódi szükségét érzi szívem, még a legfájdalmasabb gyász napjaiban is közvetlenül szeretett népeimhez fo dúlni, hogy a megható ragaszkodás, kegyeletteljes hűség számtalan jeleiert mindnyájuknak legbensőbb kifigyala-tatlan köszönetemet kifejezzem E végbűl mel-keleve kiűdöm ebelti nyilatkozatomat, melynek magyar koronám összes országában való megfelelo kihirdetésére Ont ezennel utastatom. Bécs, február 5. Ferencz József. Tisza Kálmán.

Népeimhez! A legsúlyosabb csapás, mely atyai szive-met érthette, drága egyetlen fiának potóhatal-an elvesztése engem házzammal, hű népemmel a legmélyebb gyászba borított. Bensőmben megrendülve, alázatossággal hajlok meg az isteni gondviselés ki nem tükészhető hatara-zata előtt s népemmel a Mindenhatóhoz kö-nyörök: Adjon erőt, hogy uralkodói köte-lesekemnek lelkiösmeretes teljesítésében ne lankadjak, hanem követve azt az irányt, mely-nek változhatatlan megtartása ezentul is, a jö-nekre biztosítva van, a közbű, béke áldásának megörzésére irányzott folytonos törekvésben bátran, bizalomteljesen kitartsak.

Vigaszt nyujtott azon tudat, hogy a leg-keserűbb lelki fájdalom eme napjában me-pemuek mindenkor tapasztalt szelvényes resz-vele környez; hogy minden oldalról, minden körből, közelből, távolból, városból, faluból: reszvetnek oly sokféle, oly annyira meghá-nyilatkozásait veszem. Benső elismeréssel ér-zem, hogy a kölcsönös szeretet s hűségnek azon köteleke, mely engemet, hazamat Monarchiam minden népevel összeköt, a megpróbáltatás néhen óráiban csak még inkább megerősödi, megszilárdul, azért szűszségét ezerm anak, hogy részemről, a császár és királyne, for-ron szeretett hitvesem részéről, valamint né-nyen sujtott menyem nevében is a gyászunko-való szeretetteljes reszvetnek nyilvánításait szivem melyéből megköszönöm. Mélyen ér-zett köszönettel, hű népemmel egyetemben főháskodom az Isten kegyelmes segedelemiert, a további együtt működéshez egyesült erővel a haza üdvére. Bécs, február 5. Ferencz Jo-zsef.

A Párisi Magyar Ertesítő Londonból nyeri a következő táviratot: A Standard azon romai táviratot hozza, hogy a papa valósággal az egyedűli személy a császári családon kívül, a ki a szerencsétlen trónörökös halálának ig g a o k a t t u d j a. XIII. Leo tényleg kap-ott ő Felségétől egy 2000 szonyi magantáv-iratot, a melyben — azt hiszik Ferencz Jo-zsef a pápával tudatta a fia halálára vonatkozó részleteket.

Helyi termékek. IV. Rónaszéki verskötete.

(„Sarló Benedek a menyországban”. Humoros, versos elbeszélés, írta: Rónaszéki Gusztáv.)

A magyar színészet kiváló képviselői mostanában nem igen elégednek meg azon ba-berokkal, melyeket a színpadon aratnak, ha-nem egyidejűleg átcsapnak más, de szinten dicőseget-teremtő tere: az irodalom terére is. A mi Rónaszékinek, kinek egészszá-ges komikumát a debreczeni közönség már annyiszor megtapsolta, szintén igen ügyese-

kezeli a tollat s a látott napvilágot a rosi sajtó hasábjai társunk, a kit egy dolgozataikkal fel-ő általában, az ir-Rónaszéki nevet a gal lépett önálló-tikus: a közönség. S hogy a kitanulhatatlan, dnyában nem szokó teljesebb bizalom köyve iránt, mnyolcszázhat felül-mot — előfizetés-kerül a mi sajtó-erű. De a közöns-kozában, mert a-mányt nyujtott ke-kely előfizetési díj-megtadani.

„Sarló Benedek” címet viseli a Rónaszéki sajtó, mely nem lép fel olyan alkotás, hogy Olympus legnagyobb delyesen töltött t-sónak. elérté. Sarló Benedek, becsületos Öreg kora daczva-as élet örömeit a gondviselés kis-Érénnyel miatt ter-tott, hol azt kért elhagyott otthon-szer láthassa meg-jesitette is, Gábr-nak kivétel, ho-letekintésűen. Sarló Benedek nyilvános a földre-tes örvendetest t-kik az ő életében szeg állapotban bent a házában es s uagykot iszna-mig szon rokono-tak, szidják az Sára pedig, egy- vigasztalója ma-nem nézheti tová-hoz, panasz-tétel. Az urhoz, mert az őrtállo-tóle. Sarló Benedek s ily mód-miatt aztán a m-utatisani az egé-kartort, kit Szen-zott neki s ez l-igy elolvá, Sarl-jelentkezai. A kihallgat-menni, mert b- a mennybeli hírn-ak látta tehát-letekintsen a Gábor ang-ját el is erte, k-hogy a saját p-szú: fiatal felet-menni s fiatal v-Sarló Benedek a látvány, de m-látta, hogy az ő-most is ott disz-menyasszony az-csanatot kérve. Ettől kie-meg aztán azt-sokkal boldogab-ő vele volt; ig-hogy meg h a-teteli szándéka-felészére, ő m-hol ezután olya-szente való le-Szent-Benedek Pispazot mellett. A tárgyba-csupán kaczag-nyet és mosoly-nagy tanulási-mor is van. A-mondja utolsó v.

Szerző tel-nevetessége-gyakran beáll-metve a halott-séget kereső-izsakos potya-lis azon thódú-főszerelem az-ruhával. Nem a v-állásos hitet-szerző, — hau-s a közmorál-e-tal a guny célit-Ehhez gu-éppen ez az, a-menyben. Itt is-en suttana s-csak mosolyra-haragudni ille-geségek ellen-

